

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه سمنان
دانشکده علوم انسانی
گروه زبان و ادبیات فارسی

رساله دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی

تحلیل کار کرد گفتمانی نور، صدا و رنگ در مثنوی مولوی:
رویکرد نشانه - معنا شناختی

استاد راهنمای:
دکتر عصمت اسماعیلی

استادان مشاور:
دکتر حمیدرضا شعیری
دکتر حسن اکبری بیرق

پژوهشگر:
ابراهیم کنعانی

شهریور ۱۳۹۳

شماره ۱۰۲۵۷۸۱
تاریخ ۹۳/۷/۱۵

نامه معلم

دانشگاه شهرد
دانشگاه علوم انسانی

صور تجلیسه دفاع از پایان نامه دکتری

با تأییدات خداوند ممتاز جلسه دفاع از پایان نامه دکتری آقای ابراهیم کشمکشی

دانشجوی رشته ریاضی و ادبیات فارسی ۸۸۱۴۲۵۰۰۳ - تحت عنوان "تحلیل کار کرد گفتگوی نور، حسد و رنج در متن‌بیانی: رویکرد نشانه مفهای تناقضی" در ساعت ۱۱ دوشنبه ۱۵ مرداد ۹۳ با حضور استادان راهنمای، مشاور و هیأت داوران در دانشگاه علوم انسانی تشکیل گردید و در این جلسه پایان نامه با موقوفت مورد دفاع قرار گرفت.

نامه داده شده به عدد (خروف)

با درجه ۱۰

برست

۱۰

دریافت شود

استاد راهنمای: دکتر عصمت اسماعیلی

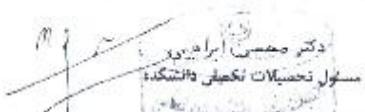
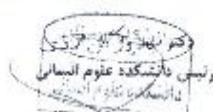
استاد مشاور: دکتر حمید رضا شهبزی

استاد معاون: دکتر حسن اکبری بورق

استاد داور داخلی اخراجی: دکتر میر مقصود نژاد

استاد داور داخلی اخراجی: دکтор هرنس پاپک معن

استاد داور داخلی اخراجی: دکتر محمد رضائی

اظهار نامه دانشجو

اینجانب ابراهیم کنعانی دانشجوی دوره دکتری رشته زبان و ادبیات فارسی دانشکده علوم انسانی

دانشگاه سمنان گواهی می نمایم که تحقیقات ارائه شده در این پایان نامه توسط شخص اینجانب انجام

شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می باشد و لذا موارد استفاده از کار دیگران

محققان به مرجع مورد استفاده شده اشاره شده است. به علاوه گواهی می نمایم که مطالب مندرج در

پایان نامه تا کنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب یا فرد دیگری در هیچ جا

ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوب (فرمت) مصوّب دانشگاه را به طور کامل رعایت

کرده ام.

امضاء دانشجو :

ابراهیم کنعانی

۹۳/۶/۱۹

کلیه حقوق مترتب بر نتایج مطالعات این پایان‌نامه متعلق به دانشگاه سمنان است و بدون اجازه کتبی دانشگاه سمنان به شخص ثالث قابل واگذاری نیست، همچنین استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان‌نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی‌باشد.

تقدیم به نگاههای منتظر پدر و مادرم

۶

دلواپسی‌ها و صبوری‌های همسرم

۶

دو نوگل زندگی‌ام بهاره و هانیه

۶

سپاسگزاری

این رساله تا اینجا از نظر استادان ارجمندی گذشته است که اگر نبود لطف و دانش آن‌ها، هرگز به سرانجام نمی‌رسید. در اینجا به رسم شاگردی بر خود لازم می‌دانم، مراتب سپاس خود را از لطف بی‌دریغ ایشان اعلام کنم: استاد ارجمند و فرهیخته خانم دکتر عصمت اسماعیلی، استاد راهنمای رساله که چه از نزدیک و در مراحل ابتدایی تدوین رساله و چه از راه دور و در ارتباط از طریق فضای مجازی همواره با دقّت‌های علمی و مطالعهٔ پیوسته رساله، در ارائهٔ تحلیل‌های منطقی و علمی در حوزهٔ مثنوی نکات ارزنده‌ای طرح می‌کردد و با راهنمایی‌های سودمند و راهگشا گره‌های کار را می‌گشودند و با تشویق‌ها و دلگرمی‌های خود همواره انگیزهٔ مرا بیش‌تر می‌کردد. از ایشان بسیار سپاس‌گزارم. استاد نازنین و یگانه، جناب آقای دکتر حمیدرضا شعیری، دانشیار معناشناسی دانشگاه تربیت مدرس که حق معنوی ایشان بر من بسیار فراتر از محدودهٔ زحمت‌های پیرامون تدوین و تکمیل رساله بوده است و نه فقط به عنوان استاد مشاور یا راهنمای و بلکه بسی فراتر از همهٔ این مراتب است. این استاد گرامایه، در کمال دانش و استادی در این حوزه، با تواضع علمی و اخلاقی، و با سعهٔ صدر و در کمال گشاده‌رویی، حدود سه سال مدام در تمام مراحل تدوین و تکمیل رساله مرا همراهی کرددند و با ارائهٔ راهنمایی‌های راهگشا و سودمند چه در حوزهٔ نظری و چه در حوزهٔ تحلیل، پیمودن این راه دشوار را برای من آسان کردن. حضور طولانی در محضر ایشان چه هنگامی که آثاری را به صورت حضوری از زبان فرانسه ترجمه می‌کردد؛ چه گفت‌وگوهای طولانی علمی با ایشان و چه تماس‌های از طریق فضای مجازی و تلفنی مکرر با ایشان و چه حضور در کارگاه‌های علمی، هماندیشی‌ها و سمینارهای علمی ایشان، همه و همه در شکل‌گیری این پژوهش سهم بزرگی را ایفا کرده و در همین جا مراتب کمال سپاس خود را از ایشان اعلام می‌کنم. استاد گرانقدر و دانشمند جناب آقای دکتر حسن اکبری ببرق به عنوان استاد مشاور این رساله نیز با کمال بزرگواری و با تواضع علمی و اخلاقی پیوسته مرا از مشاورت‌ها و راهنمایی‌های ارزندهٔ خود بهره‌مند می‌کردد و با نگاه دقیق و علمی خود، بسیاری از کاستی‌ها و ضعف‌های رساله را گوشزد می‌کردد. از ایشان نیز کمال سپاس را دارم.

نگاه مولانا یک نگاه عرفانی شرقی و یکی از منابع مهم آفرینش معنا و ارزش است و بخشی از فرهنگ جامعه ما به آن ارجاع داده می‌شود. به همین دلیل، ظرفیت بالایی برای مطالعه از دیدگاه‌های مختلف دارد. مثنوی مولانا نیز یکی از تأویل‌پذیرترین متون ادبی است که در عین پریشانی ظاهری، از ژرف‌ساختی وحدت‌مدار و منسجم برخوردار است. این گفتمان، سازوکاری ویژه دارد و عناصر گوناگونی در آن نقش دارند و در خدمت این انسجام قرار می‌گیرند. در گفتمان مثنوی، عنصر نور، صدا و رنگ کارکرد و جایگاه ویژه و ملموسی دارند و از اصلی‌ترین نشانه‌های آن به شمار می‌آیند، طوری که با توجه به نقش آن‌ها می‌توان نظام گفتمانی مولانا را تبیین کرد. حال مسأله این است که این عناصر چگونه در خدمت نظام گفتمانی مثنوی و معناشناختی به آن قرار می‌گیرند؛ دارای کدام کارکردهای گفتمانی هستند و چه الگویی برای تحول کارکردی آن‌ها وجود دارد؟ از این رو در این رساله با بهره‌گیری از روش تحلیل گفتمان نشانه-معناشناختی، این فرضیه اساسی بررسی می‌شود که در گفتمان مثنوی عنصر نور، صدا و رنگ، در یک فرایند تعاملی و بر همکنشی و در بستر فضاهای گفتمانی در ارتباط با هم قرار می‌گیرند و هم‌زمان با تحولات فرایندی فضاهای گفتمان از نظر کارکردی دچار تحول می‌شوند. همچنین بر اساس حضور این عناصر در نقش‌های کنش‌گر، شوش‌گر، سوژه و اُبژه و با ایجاد هم‌حسی بین آن‌ها و عوامل گفتمانی، وضعیتی شویشی و زیبایی‌شناختی در گفتمان تحقق می‌یابد. بر اساس نتایج حاصل از پژوهش، مهم‌ترین کارکردها و فرایندهای گفتمانی این عناصر در مثنوی شامل موارد زیر است: زیبایی-شناختی، حسی-ادراسی، بیناحسی، عاطفی، تنشی، تعاملی، انعکاسی، شویشی، استعلایی، جسمانه‌ای، پدیدارشناختی، اتیکی، جاذبه‌ای، استحاله‌ای، خلسله‌ای، ابرخدادی، هستی‌شناختی و فرهنگی. در این گفتمان، عناصر نور، صدا و رنگ در قالب نمودها و افعال وجهی سبب تغییر آهنگ حرکت گفتمان، شکل‌گیری هویت‌های گفتمانی، و نظام‌های ارزشی، عاطفی و زیبایی‌شناختی می‌شوند. همچنین مولانا با معروفی نشانه-معناشناستی هستی‌شناختی و با استفاده از قابلیت-های نور، رنگ و صدا مرزبندی جدیدی از رابطه خود و دیگری ارائه می‌کند. این بررسی نشان می‌دهد که مثنوی مولانا از ظرفیت بالایی برای تحول و تکامل نظریه‌های نشانه-معناشناختی و یا ارائه مدلی ویژه از این رویکرد برخوردار است.

واژگان کلیدی: نشانه-معناشناستی، تحلیل گفتمان، نور، صدا، رنگ، مثنوی، نظام هستی‌شناختی.

عنوان	عنوان صفحه	فهرست مطالب
فصل اول: مقدمه و کلیات تحقیق	۱	
۱. مقدمه	۱	
۲. مسأله پژوهش	۳	
۳. چارچوب نظری پژوهش	۵	
۴. پرسش‌های پژوهش	۵	
۵. فرضیه‌های پژوهش	۶	
۶. ضرورت پژوهش	۷	
۷. اهداف پژوهش	۷	
۸. تعاریف پژوهش	۸	
۹. ۱. گفتمان	۸	
۱۰. ۲. جسمانه	۹	
۱۱. ۳. کنش و فرایند کنشی	۹	
۱۲. ۴. شویش و فرایند شویشی	۱۰	
۱۳. ۵. شویش‌گر و کنش‌گر	۱۱	
۱۴. ۶. حضور و غیاب	۱۱	
۱۵. ۷. فشاره و گستره	۱۲	
۱۶. ۸. جزء و کل	۱۲	
۱۷. ۹. فرایند ادراک حسی	۱۲	
۱۸. ۱۰. ۱. ادراک حسی برونه‌ای	۱۳	
۱۹. ۱۱. ۲. ادراک حسی درونه‌ای	۱۳	
۲۰. ۱۲. ۳. ادراک حسی جسمانه‌ای	۱۳	
۲۱. ۱۳. کاربرد نتایج پژوهش	۱۴	
۲۲. ۱۴. فصل‌بندی رساله	۱۴	
فصل دوم: مروری بر پیشینه پژوهش	۱۶	
۱. مقدمه	۱۶	
۲. نشانه‌شناسی	۱۷	
۳. نشانه- معناشناسی مکتب پاریس	۱۸	
۴. نشانه‌شناسی در ایران	۲۰	
۵. مروری بر پژوهش‌ها	۲۰	
۶. ۱. پژوهش‌های نشانه‌شناسی	۲۰	

۲.۵ نشانه- معناشناسی گفتمانی	۲۳
۲.۶ پژوهش‌های مثنوی‌شناختی و عرفانی.....	۲۵
۲.۷ پژوهش‌های مبتنی بر الگوی کنشی گرمس	۳۰
۲.۸ پژوهش‌های روایت‌شناختی	۳۱
۲.۹ نتیجه‌گیری	۳۱
فصل سوم: نظریه‌های نشانه- معناشناسی و روش تحلیل گفتمان نشانه-	
معناشناسنخنی	۳۳
۳.۱ مقدمه	۳۳
۳.۲ شکل‌گیری نشانه- معناشناسی گفتمانی	۳۳
۳.۳ نظام‌های روایی و تحول آن‌ها به نظام‌های گفتمانی	۳۵
۳.۴ مفاهیم و مبانی مرتبط با نظام‌های گفتمانی	۳۸
۳.۵ افعال مُدال و نقش آن‌ها در فرایند گفتمان	۳۸
۳.۶ فرایند جانشینی و همنشینی در گفتمان	۳۹
۳.۷ نمودهای زبانی	۴۰
۳.۸ نمود آغازین	۴۱
۳.۹ نمود تنشی یا تشیدی	۴۲
۳.۱۰ نمود استمراری و مدت‌مند	۴۲
۳.۱۱ نمود لحظه‌ای	۴۲
۳.۱۲ کنش‌های گفتاری	۴۲
۳.۱۳ کارکردهای کنش گفتاری	۴۳
۳.۱۴ کنش تقریری	۴۳
۳.۱۵ کنش توصیفی	۴۳
۳.۱۶ کنش بیان احساس	۴۴
۳.۱۷ کنش امری- ارشادی	۴۴
۳.۱۸ کنش تعهدآور	۴۴
۳.۱۹ وضعیت سوژگانی (سوژه، شبه سوژه، ناسوژه و ابرسوژه)	۴۴
۳.۲۰ تقابل‌های قطبی	۴۵
۳.۲۱ مربع معنایی	۴۶
۳.۲۲ نفی/ سلب و ایجاب گفتمانی	۴۸
۳.۲۳ گفتمان	۵۰
۳.۲۴ نظام‌های گفتمانی	۵۱
۳.۲۵ نظام‌های گفتمانی کنشی	۵۱

۳.۶.۱.۱ نظام گفتمانی کنشی تجویزی	۵۱
۳.۶.۱.۲ نظام گفتمانی کنشی القایی	۵۲
۳.۶.۲ نظام تنشی	۵۳
۳.۶.۲.۱ طرح واره تنشی	۵۴
۳.۶.۲.۲ شیوه بخشندی در طرح واره تنشی	۵۵
۳.۶.۲.۳ طرح واره تنشی گفتمان	۵۶
۳.۶.۲.۳.۱ طرح واره ساختار نزولی	۵۷
۳.۶.۲.۳.۲ طرح واره ساختار صعودی	۵۸
۳.۶.۲.۳.۳ طرح واره ساختار افزایشی	۵۸
۳.۶.۲.۳.۴ طرح واره ساختار کاهشی	۵۹
۳.۶.۳ نظام‌های رُخدادی	۶۰
۳.۶.۳.۱ نظام رُخدادی کنشی	۶۰
۳.۶.۳.۲ نظام رُخدادی شویشی	۶۱
۳.۶.۳.۳ نظام ابررُخدادی	۶۳
۳.۶.۳.۴ نظام اتیکی	۶۳
۳.۶.۴ نظام جسمانه‌ای	۶۵
۳.۶.۵ نظام ارزشی	۶۷
۳.۶.۶.۱ نظاممند و فرایندی شدن ارزش	۶۷
۳.۶.۶.۱.۱ نظام ارزشی زبان‌شناختی	۶۸
۳.۶.۶.۱.۲ نظام ارزشی مادی	۶۸
۳.۶.۶.۱.۳ نظام ارزشی مرامی-اخلاقی/زیبایی‌شناختی	۶۹
۳.۶.۶.۲ بنیان‌های ارزش	۶۹
۳.۶.۶.۳ شرایط شکل‌گیری ارزش‌ها	۷۱
۳.۶.۶.۳.۱ بی‌قرينگی	۷۱
۳.۶.۶.۳.۲ جهت‌مندی	۷۲
۳.۶.۶.۳.۳ برگشت‌پذیری	۷۲
۳.۶.۶.۳.۴ تعمیم‌پذیری	۷۳
۳.۶.۶.۳.۵ تجدید‌پذیری	۷۳
۳.۶.۶.۴ انتقال ارزش در نظام ارزشی	۷۳
۳.۶.۶.۴.۱ فرار ارزش و ارزش	۷۳
۳.۶.۶.۴.۲ ارزش و همار ارزش	۷۴
۳.۶.۶.۴.۳ ارزش و نا ارزش	۷۴

۳.۶.۴.۴.۴ ارزش و تراارزش	۷۴
۳.۶.۵.۴.۴ ارزش و شبه ارزش	۷۴
۳.۶.۶.۴.۴ ارزش و پیراارزش	۷۵
۳.۶.۶.۷.۴ ارزش و پادارزش	۷۵
۳.۶.۶.۸.۴ ارزش و هایپرارزش (ابرارزش)	۷۵
۳.۶.۷ نظام خلسه‌ای	۷۶
۳.۶.۸ نظام پدیدارشناختی	۷۶
۳.۶.۹ نظام بودشی	۷۸
۳.۶.۱۰ نظام هویتی	۸۰
۳.۶.۱۱ همان و غیر	۸۰
۳.۶.۱۰.۲ یک و همه	۸۱
۳.۷ مفاهیم و نظامهای دیگر	۸۲
۳.۷.۱ نظام چندصدایی	۸۲
۳.۷.۲ نشانه‌شناسی فرهنگی	۸۴
۳.۷.۳ خود و دیگری	۸۵
۳.۷.۴ سپهر نشانه‌ای	۸۷
۳.۷.۵ نشانه میزان و نشانه مهمان	۸۹
۳.۷.۶ نشانه-معناشناسی زمان	۹۰
۳.۷.۷.۱ مفهوم زمان از دیدگاه پدیدارشناختی	۹۱
۳.۷.۷.۲ زمان و پدیدارشناسی هوسل	۹۱
۳.۷.۷.۳ زمان و پدیدارشناسی هایدگر	۹۲
۳.۷.۸.۱ مقایسه زمان از نظر هوسل و هایدگر	۹۳
۳.۷.۸.۲ مفهوم زمان از دیدگاه نشانه-معناشناختی	۹۴
۳.۷.۸.۳ زمان اصل و هستی‌شناختی	۹۴
۳.۷.۸.۴ زمان اسطوره‌ای	۹۵
۳.۷.۸.۵ مدلول‌های زمان اسطوره‌ای	۹۶
۳.۷.۸.۶.۱ زمان دستور زبانی	۹۶
۳.۷.۸.۶.۲ زمان روایی	۹۶
۳.۷.۸.۶.۳ زمان تاریخی	۹۶
۳.۷.۸.۶.۴ زمان چرخشی	۹۶
۳.۷.۸.۶.۵ زمان هستی‌گرا	۹۷
۳.۷.۸.۶.۶ زمان بی‌زمانی	۹۷

۹۷	۳.۳.۷.۳ زمان تجربه زیستی
۹۸	۱.۳.۳.۷.۳ زمان کنشی
۹۸	۲.۳.۷.۳ زمان جابه‌جایی
۹۸	۳.۳.۷.۳ زمان ترمیمی
۹۸	۴.۳.۷.۳ زمان وارونگی نشانه‌ها
۹۹	۵.۳.۷.۳ زمان تنشی
۹۹	۶.۳.۷.۳ زمان شناختی
۹۹	۷.۳.۷.۳ زمان ریتمیک
۱۰۰	۸.۳.۷.۳ زمان شوشه‌ی
۱۰۰	۴.۷.۳ نشانه- معناشناختی حضور
۱۰۳	۴.۷.۳ رابطه حضور و غیاب گفتمانی
۱۰۵	۳.۸ ابعاد نشانه- معناشناختی گفتمان
۱۰۵	۱.۸.۳ بُعد شناختی گفتمان
۱۰۶	۱.۸.۳.۱ سطوح گفتمانی دانستن و شناخت
۱۰۷	۱.۸.۳.۲ تعامل شناخت و باور
۱۰۷	۱.۸.۳.۳ گونه‌های مجاپی و تفسیری شناخت
۱۰۸	۱.۸.۳.۴ تعامل شناخت و کنش
۱۱۰	۱.۸.۳.۵ رابطه زاویه دید و چشم‌انداز
۱۱۲	۱.۸.۳.۵.۱ زاویه دید جهان‌شمول
۱۱۲	۱.۸.۳.۵.۲ زاویه دید تسلسلی
۱۱۲	۱.۸.۳.۵.۳ زاویه دید گزینشی
۱۱۲	۱.۸.۳.۵.۴ زاویه دید ویژه
۱۱۳	۱.۸.۳.۵.۵ زاویه دید موازی
۱۱۳	۱.۸.۳.۵.۶ زاویه دید کشمکشی- رقباتی
۱۱۳	۱.۸.۳.۷.۵ زاویه دید انفصالی/ برون‌گرا/ واگرا
۱۱۳	۱.۸.۳.۷.۵.۱ زاویه دید اتصالی/ درون‌گرا/ همگرا
۱۱۴	۱.۸.۳.۷.۵.۲ زاویه دید انتقالی
۱۱۴	۲.۸.۳ بُعد حسّی- ادراکی
۱۱۴	۱.۲.۸.۳ فرایند تنشی گفتمان
۱۱۵	۲.۲.۸.۳ فرایند جسمانه‌ای
۱۱۶	۳.۲.۸.۳ حضور پدیدارشناختی
۱۱۷	۴.۲.۸.۳ فرایند گفتمانی احساس و ادراک

۱۱۸	۵ گونه حسی-شندیداری	۲.۸.۳
۱۱۹	۶ گونه حسی-دیداری	۲.۸.۳
۱۱۹	۷ گونه حسی-حرکتی	۲.۸.۳
۱۲۰	۸ وضعیت چندحسی یا بیناحسی	۲.۸.۳
۱۲۱	۹ اتصال و انفصل گفتمانی	۲.۸.۳
۱۲۱	۱۰ بُعد عاطفی گفتمان	۲.۸.۳
۱۲۳	۱۱ عوامل تأثیرگذار در نظام عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۳	۱۲ افعال مؤثر	۲.۸.۳
۱۲۴	۱۳ تنش‌های عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۵	۱۴ طرح‌واره نظام عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۵	۱۵ بیداری عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۶	۱۶ توانش عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۶	۱۷ شوش عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۶	۱۸ هیجان عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۷	۱۹ ارزیابی عاطفی	۲.۸.۳
۱۲۷	۲۰ بُعد زیبایی‌شناختی	۲.۸.۳
۱۳۰	۲۱ نشانه زیبایی‌شناختی	۲.۸.۳
۱۳۲	۲۲ نظام ناپیوستار غیر خطی	۴.۸.۳
۱۳۲	۲۳ نظام ناپیوستار و زمان	۴.۸.۳
۱۳۴	۲۴ فرایند گفتمانی حواس	۴.۸.۳
۱۳۵	۲۵ فرارزش و ارزش	۴.۸.۳
۱۳۶	۲۶ رُخداد زیبایی‌شناختی	۴.۸.۳
۱۳۷	۲۷ هیجان زیبایی‌شناختی	۴.۸.۳
۱۳۸	۲۸ فرایندهای نظام زیبایی‌شناختی	۴.۸.۳
۱۴۰	۲۹ نتیجه‌گیری	۴.۸.۳
۱۴۲	فصل چهارم: تحلیل نمونه‌ها	
۱۴۲	مقدمه	
۱۴۳	۱ نی‌نامه	۴
۱۴۳	۱.۱ مقدمه	۴
۱۴۴	۱.۲ از نظام روایی تا نظام گفتمانی	۴
۱۴۵	۱.۳ نظام چندصدایی	۴
۱۴۷	۱.۴ تفویض گفتمانی به نماینده گفتمان	۴

۴.۱.۵	فرایند بر هم‌کنشی	۱۵۲
۴.۱.۶	حضور و غیاب گفتمانی در نی‌نامه	۱۵۷
۴.۱.۷	نظام گفتمانی جسمانه‌ای	۱۵۸
۴.۱.۸	حضور زیبایی‌شناختی شوش‌گر ممتاز	۱۶۳
۴.۱.۹	نظام عاطفی	۱۶۵
۴.۱.۱۰	نشانه-معناشناسی زمان در نی‌نامه	۱۷۵
۴.۱.۱۰.۱	تعامل زمان‌ها	۱۷۶
۴.۱.۱۰.۲	تجّلی زمان غربت	۱۷۷
۴.۱.۱۰.۳	زمان و هویت	۱۷۹
۴.۱.۱۱	فرایند تحول وضعیت سوزگانی	۱۸۱
۴.۱.۱۲	فرایند تبدیل صدا به نور و آتش	۱۸۵
۴.۱.۱۳	نظام اتیکی در نی‌نامه	۱۹۳
۴.۱.۱۴	رنگ نی‌نامه	۱۹۴
۴.۱.۱۵	نتیجه‌گیری	۱۹۵
۴.۲	چینیان و رومیان	۱۹۷
۴.۲.۱	مقدمه	۱۹۷
۴.۲.۲	خلاصه داستان چینیان و رومیان به نثر	۱۹۸
۴.۲.۳	گذر از نظام تقابلی به نظام بر هم‌کنشی	۱۹۹
۴.۲.۴	قابل رنگ و بی‌رنگی بر روی مربع معناشناختی	۲۰۴
۴.۲.۵	کارکرد وجهی دو فضای گفتمانی	۲۰۷
۴.۲.۶	الگوی فرایندی گذر از وضعیت سلب به ایجاب	۲۰۸
۴.۲.۷	گذر از نظام همنشینی به نظام جانشینی	۲۱۲
۴.۲.۸	الگوی رابطه تعاملی بین کل و جزء بر اساس رابطه رنگ و بی‌رنگی	۲۱۵
۴.۲.۹	فرایند تنشی معنا	۲۱۹
۴.۲.۱۰	طرح‌واره ساختار نزولی	۲۱۹
۴.۲.۱۱	طرح‌واره ساختار سعودی	۲۲۰
۴.۲.۱۲	طرح‌واره ساختار سعودی کمی و کیفی	۲۲۱
۴.۲.۱۳	الگوی فضای گفتمانی چالشی-انحطاطی رنگ و استعلایی نور	۲۲۲
۴.۲.۱۴	نتیجه‌گیری	۲۲۶
۴.۳	یاری خواستن حلیمه از بتان	۲۲۸
۴.۳.۱	مقدمه	۲۲۸
۴.۳.۲	خلاصه داستان به نثر	۲۲۹

۴.۳.۲ طرح واره نظام زیبایی‌شناختی گفتمان	۲۳۰
۴.۳.۲.۱ جریان حسی- ادراکی	۲۳۲
۴.۳.۲.۱.۱ ناپیوستگی گفتمانی	۲۳۲
۴.۳.۲.۱.۲ تحول وضعیت سوزگانی و شکل‌گیری شوش گر ممتاز	۲۳۹
۴.۳.۲.۲ وضعیت شوشی	۲۴۵
۴.۳.۲.۳ رُخداد شوشی	۲۵۰
۴.۳.۲.۴ حضور زیبایی‌شناختی	۲۵۹
۴.۳.۳ مراحل شکل‌گیری نظام زیبایی‌شناختی	۲۶۰
۴.۳.۴ الگوی فرایندی گذر از وضعیت فیزیکی به استعلاحی	۲۶۲
۴.۳.۵ الگوی فضای استعلاحی بانگ غیبی و نور	۲۶۵
۴.۳.۶ الگوی تداخل فضاهای گفتمانی نور و صدا	۲۶۸
۴.۳.۶.۱ فضای مربوط به شوش گر گفتمانی (حطیم)	۲۷۱
۴.۳.۶.۲ فضای مربوط به سوزه دیداری (حلیمه)	۲۷۲
۴.۳.۷ نتیجه‌گیری	۲۷۳
۴.۴ آمدن جعفر به گرفتن قلعه‌ای به تنها یی	۲۷۵
۴.۴.۱ مقدمه	۲۷۵
۴.۴.۱.۱ خلاصه داستان به نثر	۲۷۶
۴.۴.۲ کارکرد نشانه‌شناسی نور	۲۷۶
۴.۴.۳ فرایند تبدیل نور به نشانه	۲۷۷
۴.۴.۴ ویژگی‌های نمودی و بازنمودی نور در گذر از نظام همنشینی به جانشینی	۲۷۹
۴.۴.۵ کارکردهای گفتمانی و نشانه- معناشناختی نور	۲۸۱
۴.۴.۵.۱ کارکردهای گفتمانی نور	۲۸۲
۴.۴.۵.۱.۱ نور مرکز	۲۸۲
۴.۴.۵.۱.۲ نور مرکز و متکثّر	۲۸۶
۴.۴.۵.۱.۳ نور فعال و منفعل	۲۸۸
۴.۴.۱.۴ نور قوی	۲۸۹
۴.۴.۱.۵ نور متکثّر	۲۹۰
۴.۴.۲ کارکرد انفجراری نور	۲۹۰
۴.۴.۳ نشانه‌شناسی فرهنگی	۳۰۱
۴.۴.۴ زاویه دید و بُعد شناختی گفتمان	۳۰۸
۴.۴.۵ نتیجه‌گیری	۳۱۰
۴.۵ داستان دقوقی	۳۱۲

۴.۵.۱ مقدمه	۳۱۲
۴.۵.۱.۱ خلاصه داستان به نثر	۳۱۲
۴.۵.۲ مریع معناشناختی	۳۱۳
۴.۵.۳ سپهر نشانه‌ای و نظام ارزشی گفتمان	۳۱۶
۴.۵.۴ فرایند اتیکی	۳۲۰
۴.۵.۵ فرایند هویتی گفتمان	۳۲۲
۴.۵.۶ فرایند تنشی گفتمان	۳۲۳
۴.۶.۱ طرح‌واره ساختار افزایشی و کاهشی	۳۲۴
۴.۶.۲ طرح‌واره ساختار صعودی و نزولی	۳۲۴
۴.۶.۳ طرح‌واره ساختار صعودی	۳۲۵
۴.۶.۴ طرح‌واره ساختار نزولی	۳۲۶
۴.۶.۵ طرح‌واره ساختار صعودی در ارتباط با شمع و ابدال	۳۲۷
۴.۷ استحاله نوری	۳۲۸
۴.۷.۱ الگوی تداخلی فضاهای گفتمانی در استحاله نوری	۳۲۹
۴.۷.۲ نظام ابررخدادی در استحاله نوری	۳۳۵
۴.۷.۳ الگوی تداخلی فضاهای گفتمانی بر اساس حضور استعلایی نور	۳۳۷
۴.۷.۴ نتیجه‌گیری	۳۴۲
۴.۶ داستان پیر چنگی	۳۴۳
۴.۶.۱ مقدمه	۳۴۳
۴.۶.۱.۱ خلاصه داستان به نثر	۳۴۴
۴.۶.۲ فرایند رخدادی شویشی صدا (آواز چنگی)	۳۴۴
۴.۶.۳ فرایند تنشی	۳۴۸
۴.۶.۳.۱ فرایند جسمانه‌ای	۳۵۱
۴.۶.۳.۲ الگوی تداخلی فضاهای گفتمانی بر اساس مرکزیت آواز خدایی	۳۵۹
۴.۶.۳.۳ نظام خلسمه‌ای گفتمان	۳۶۳
۴.۶.۳.۴ فرایند استعلایی حضور در تعامل صدا و نور	۳۶۷
۴.۶.۳.۵ حضور جهان‌شمول و اتیکی نور شمع جان	۳۶۹
۴.۶.۴ نتیجه‌گیری	۳۷۱
۴.۷ آن شغال که دعوی طاووسی می‌کرد	۳۷۲
۴.۷.۱ مقدمه	۳۷۲
۴.۷.۱.۱ خلاصه داستان به نثر	۳۷۲
۴.۷.۲ نظام عاطفی گفتمان	۳۷۳

۳۷۵	۱.۲.۷.۴ بُعد شناختی گفتمان
۳۷۷	۲.۲.۷.۴ فرایند رُخدادی شویشی در همایی نور و رنگ
۳۸۰	۲.۲.۷.۴ کارکرد وجهی گفتمان در فضای تقابلی رنگ
۳۸۲	۲.۲.۷.۴ فرایند هویتی گفتمان
۳۸۷	۲.۲.۷.۴ حضور زیبایی‌شناختی شویشی ممتاز در همایی نور و رنگ
۳۹۰	۲.۲.۷.۴ الگوی فرایندی گذر از رنگ به بی‌رنگی
۳۹۴	۲.۷.۴ نظام بودشی گفتمان
۳۹۶	۳.۷.۴ ۱ زمان تجربه زیستی در نظام بودشی
۳۹۷	۳.۷.۴ ۱. زمان کنشی
۳۹۷	۳.۷.۴ ۲. زمان جابه‌جایی
۳۹۷	۳.۷.۴ ۳. زمان ترمیمی
۳۹۸	۳.۷.۴ ۴. زمان وارونگی نشانه‌ها
۳۹۸	۳.۷.۴ ۵. زمان تنشی
۳۹۸	۳.۷.۴ ۶. زمان شناختی
۳۹۹	۳.۷.۴ ۷. زمان شویشی
۳۹۹	۳.۷.۴ ۸. زمان ریتمیک
۴۰۰	۳.۷.۴ ۹. بازگشت به زمان اصل
۴۰۰	۴.۷.۴ ۴. نظام تنشی گفتمان
۴۰۷	۴.۷.۴ ۵. نظام ارزشی گفتمان
۴۰۷	۴.۷.۴ ۱. انتقال ارزش در نظام ارزشی
۴۰۷	۴.۷.۴ ۱.۱. فرالارزش و ارزش
۴۰۸	۴.۷.۴ ۱.۲. ارزش و همارزش
۴۰۸	۴.۷.۴ ۱.۳. ارزش و نالارزش
۴۰۹	۴.۷.۴ ۱.۴. ترارزش
۴۰۹	۴.۷.۴ ۱.۵. فرالارزش دوم
۴۱۰	۴.۷.۴ ۱.۶. ارزش و شبیه ارزش
۴۱۱	۴.۷.۴ ۱.۷. پیرالارزش
۴۱۱	۴.۷.۴ ۱.۸. پادارزش
۴۱۲	۴.۷.۴ ۱.۹. هایپرالارزش (ابرارزش)
۴۱۲	۴.۷.۴ ۲. فرایند ارزشی گفتمان
۴۱۵	۴.۷.۴ ۳. نظام ارزشی در فضای نشانه‌ای گفتمان
۴۱۸	۴.۷.۴ ۶. نتیجه‌گیری

۴۱۹	۴.۸ نتیجه‌گیری کلی فصل
۴۲۳	فصل پنجم: نتیجه‌گیری
۴۲۳	۵.۱ فصل اول: مقدمه
۴۲۴	۵.۲ فصل دوم: پیشینهٔ پژوهش
۴۲۴	۵.۳. فصل سوم: مبانی نظری
۴۲۵	۵.۴ فصل چهارم: دستاوردهای پژوهش بر اساس تحلیل نمونه‌ها
۴۲۶	۵.۵. ۱ رخدادهای نشانه- معناشناختی در اثر حضور نور، صدا و رنگ
۴۲۶	۵.۵. ۲ معرفی فضاهای نشانه‌ای در اثر حضور تعاملی نور، رنگ و صدا
۴۲۷	۵.۵. ۳ فضای نشانه‌ای حاصل از حضور تعاملی رنگ و نور
۴۲۷	۵.۵. ۴ فضای نشانه‌ای حاصل از حضور تعاملی صدا و نور
۴۲۸	۵.۵. ۵ فضای نشانه‌ای حاصل از حضور نور
۴۲۹	۵.۵. ۶ فضای نشانه‌ای حاصل از حضور صدا
۴۲۹	۵.۵. ۷ معرفی نشانه- معناشناصی هستی‌شناختی و تعامل و بر هم‌کنشی رنگ و نور
۴۳۰	۵.۵. ۸ معرفی نظام جسمانه‌ای گفتمان مثنوی در اثر حضور نور، صدا و رنگ
۴۳۱	۵.۵. ۹ معرفی نظام ابررخدادی در جریان حضور عنصر نور
۴۳۱	۵.۵. ۱۰ معرفی نظام بر هم‌کنشی در اثر حضور تعاملی نور، صدا و رنگ
۴۳۲	۵.۵. ۱۱ معرفی استحالة نوری در داستان دقوقی
۴۳۳	۵.۵. ۱۲ معرفی نظام خلسه‌ای گفتمان بر اثر حضور تعاملی صدا و نور
۴۳۴	۵.۵. ۱۳ فرایندها و رخدادهای گفتمانی حاصل از حضور عنصر نور، رنگ و صدا
۴۳۸	۵.۵. ۱۴ کارکردها و ویژگی‌های نشانه- معناشناختی نور، صدا و رنگ
۴۴۰	۵.۵. ۱۵ فهرست کارکردهای و ویژگی‌های نشانه- معناشناختی نور، صدا و رنگ
۴۴۰	۵.۵. ۱۶ نی‌نامه
۴۴۱	۵.۵. ۱۷ چینیان و رومیان
۴۴۲	۵.۵. ۱۸ یاری خواستن حلیمه از بتان
۴۴۳	۵.۵. ۱۹ آمدن جعفر
۴۴۴	۵.۵. ۲۰ دقوقی
۴۴۵	۵.۵. ۲۱ پیر چنگی
۴۴۶	۵.۵. ۲۲ شغال و طاووسی کردن
۴۴۷	۵.۵. ۲۳ کارکردهای متفاوت نور، رنگ و صدا
۴۴۸	۵.۵. ۲۴ کارکردهای مشترک نور، رنگ و صدا
۴۴۹	۵.۵. ۲۵ وجود مدالیته در نمونه‌های بررسی شده
۴۵۰	۵.۵. ۲۶ بازخوانی فرضیه‌های پژوهش

۶. دستاوردهای نظریه‌ای و نوآورانه پژوهش	۴۵۳
۷. پیشنهادهای پژوهش	۴۵۵
فهرست منابع	۴۵۶
پیوست‌ها	۴۶۷
چکیده انگلیسی	۴۷۶